MALTA

QORTI TAL-MAGISTRATI (GHAWDEX) BHALA QORTI TA' GUDIKATURA KRIMINALI

MAGISTRAT DR.
EDWINA GRIMA

Seduta tat-23 ta' Settembru, 2010

Numru. 24/2008

Il-Pulizija
(Spettur Josric Mifsud)

vs
Loreto Bugeja ta' 60 sena bin Francis u Rose nee' Axiaq imwieled Ghajnsielem nhar it-3 ta' Jannar 1950 residenti fil-fond numru 1\2, Triq il-Moghdija, Ghajnsielem, Ghawdex detentur tal-karta ta' l-identita' numru 5150(G)

Il-Qorti,

Rat l-akkuza kontra 'l hawn fuq imsemmi Lorteo Bugeja li gie akkuzat talli f'dawn il-Gzejjer nhar it-2 ta' Frar 2008 gewwa l-ghassa tal-Pulizija tar-Rabat (Ghawdex) ghal habta ta'l-ghaxra u kwart ta' fil-ghodu (1015hrs):
a. Bil-hsieb li jaghmel hsara lil Loreto Buttigieg (ID 57160(G)) akkuza lil din il-persuna quddiem awtorita

kompetenti b'reat filwaqt li kien jaf li dik il-persua hija innocenti u dan aai termini ta'l-artikolu 101 tal-Kodici Kriminali Kap 9 tal-Ligijiet ta' Malta;

b. Iddenunzja lil Pulizija Ezekuttiva reat li jaf li ma sarx inkella bil-qerq holoq tracci ta' reat b'mod li jistghu jinbdew proceduri kriminali sabiex jizguraw li dak ir-reat kien sar meta ghamel l-imsemmi rapport u dana ai termini ta'l-artikolu 110 tal-Kodici Kriminali, Kap.9 tal-Ligijiet ta' Malta;

c. U fl-ahharnett talli fl-istess jum u gimghat ta' qabel, bil-hsieb li jtellef jew jnaqqas il-gieh ta'l-istess Loreto Buttigieg wegghu bi kliem jew b'xi mod iehor u dana bi ksur ta'l-artikolu 252(1) tal-Kodici Kriminali, Kap 9 tal-Ligijiet ta' Malta.

Rat id-dokumenti esebiti;

Semghet il-provi;

Rat in-nota ta' rinvinju tal-Avukat Generali tal-24 ta' Gunju 2010;

Semghet illi l-imputat ma kellux oggezzjoni illi dana l-kaz jigi ittrattat bil-procedura sommarja;

Semghet trattazzjoni;

Ikkunsidrat:

Illi l-imputat jinsab akkuzat bi tlett imputazzjonijiet u dana anke kif hu rifless fin-nota tar-rinviju ghal gudizzju tal-Avukat Generali tal-24 ta' Gunju 2010. L-ewwel wahda hija dik prevista fl-artikolu 101 u cioe' dik tal-kalumnja filwaqt illi t-tieni wahda hija dik prevista fl-artikolu 110 tal Kapitolu 9 u cioe' tal-falza denunzja jew is-simulazzjoni tar-reat. L-imputat jinsab fl-ahharnett akkuzat bir-reat tal-ingurja ai termini tal-artikolu 252 tal-Kodici Kriminali.

Qabel xejn il-Qorti tixtieq taghmel osservazzjoni. L-imputat jidher illi huwa bniedem li ilu jsofri mill-problema tal-akohol ghal zmien twil. Jidher ukoll illi huwa spiss ibati minn stat

konfuzjonali u qieghed anke taht kura psikjatrika. Il-Qorti setghet tosserva wkoll matul dana l-iter processwali illi l-istat ta' sahha tal-imputat hija wahda prekarja. Illi ghalkemm ma ngiebu l-ebda xhieda sabiex jissostanzjaw dawn il-fatti, madanakollu hemm diversi certifikati medici esebiti fl-atti tal-kawza li jixhdu dana, b'mod ewlieni ic-certifikat mediku Dokument MB1 a fol.23 tal-process. Il-Qorti qed tghid dana kollu sabiex jistghu jigu inwkadrati ahjar ic-cirkostanzi li fihom sehhew il-fatti rapportati f'dina l-kawza.

Illi fil-fatt mix-xhieda tal-PS 1346 Anton Schembri u mir-rapport dettaljat[1] imhejji minnu jirrizulta r-rapport piuttost konfuz maghmul mill-imputat u li fuqu hija ibbazata dina l-kawza. L-imputat jirraporta illi kellu xi Lm500 li ghaddihomlu certu George Borg ghal xi xoghol li kien ghamillu u li dawn sabhom neqsin wara li jiftakar li kien raqad fil-karozza fi triq barra. L-ghada imbaghad ighid li nizel Malta u rega raqad fil-karozza fi Triq Regjonali fejn hemmhekk xi hadd sprejja xi materjal f'wiccu, huwa ntilef minn sensieh u meta gie f'sensieh ighid li sab il-mobile u xi flus ohra neqsin. Illi jekk wiehed jaqra r-rapport kif maghmul mill-imputat jirrizulta mal-ewwel illi dana r-rapport huwa wiehed li f'partijiet minnhom lanqas ma jaghmel wisq sens. Illi fl-ahhar meta mistoqsi mis-surgent Schembri jekk huwa kellux xi suspett f'xi persuni, huwa jindikalu illi ghandu suspett fi tlett persuni u cioe' f'Loreto Buttigieg, Jason Zammit u Vincent Zammit. Jidher illi l-imputat ighid illi jissuspetta illi dawn it-tlieta min-nies tefghulu xi spray f'ghajnejh u li b'konsegwenza ta' dana huwa ntilef minn sensieh u ma jiftakar xejn. Illi kemm Loreto Buttigieg, kif ukoll Vincent u Jason Zammit jichdu dawn l-allegazzjonijiet maghmula kontra taghhom mill-imputat u jsostnu illi huma kienu ilhom zmien twil ma jiltaqghu mieghu. Illi madanakollu dawn il-proceduri gew istitwiti fuq talba ta' Loreto Buttigieg biss.

Illi maghmula dina l-esposizzjoni tal-fatti, l-Qorti ser tghaddi sabiex tezamina jekk l-istess jistghux jinkwadraw

[1] Ara xhieda tal-PS1346 a fol.53 et. seq. u ir-rapport esebiet bhala Dokument AS a fol. 55 et seq.

ruhhom fid-disposizzjonijiet tal-ligi li bihom l-imputat jinsab akkuzat.

Illi **l-artikolu 101 tal-Kapitolu 9** jitkellem dwar i**l-kalunja jew il-falza akkuza**.

Ir-reat tal-kalunja kif previst fl-artikolu 101 tal-Kodici Kriminali jitratta dwar informazzjoni, rapport jew kwerela kemm jekk maghmula verbalment jew bil-miktub, liema kalunja hija imsejha bhala verbali u diretta. Dik imbaghad li l-ligi titkellem dwarha fl-artikolu 110(1) hija dwar il-kalunja imsejjha indiretta jew rejali. Il-Professur Mamo ighid: ***"such crime is completed by the mere presentation of the information, report or complaint to the competent authority."***

Ghandu jinghad illi mid-dicitura tal-artikolu 101, huwa car li l-unika intenzjoni tal-persuna li hija akkuzata b'dana ir-reat hija illi taghmel hsara lil persuna jew persuni illi jigu akkuzati ingustament, kif ukoll illi r-rapport falz jew id-denunzja falza trid tkun tali illi abbazi tal-istess azzjoni kriminali setghet tittiehed jew ittiehdet fil-konfront tal-persuna jew persuni falzament akkuzati. F'sentenza moghtija mill-Qorti tal-Appelli Kriminali (sede inferjuri) fis-7 ta' Novembru 1949 fl-ismijiet Il-Pulizija vs Vincenzo Attard gie deciz:

"Biex ikun hemm ir-reat ta' falza denunzja hemm bzonn li d-denunzja falza tkun dwar delitt jew kontravvenzjoni li jaghtu lok ghal azzjoni kriminali persegwibbli quddiem il-Qorti ta' Gustizzja Kriminali."

Ukoll f'sentenza ohra fl-ismijiet Il-Pulizija vs Joseph Seychell (17/10/1997 Appelli Kriminali) inghad: ***"L-akkuza jew denunzja, ghall-finijiet tal-kalunja ma tirrikjedi ebda formalita partikolari; l-unika haga li hi rikjesta hi li dik l-akkuza jew denunzja issir quddiem awtorita kompetenti, jigifieri awtorita' li ghandha is-setgha li tipprocedi biex tinvestiga u eventwalment tressaq il-Qorti lil dik il-persuna li tkun allegatament ikkomettiet dak ir-reat."***

Fl-ahharnett f'sentenza ohra tal-Qorti ta'l-Appelli Kriminali gie deciz: ***"Kull ma jirrikjedi l-artikolu 101 (reat ta'kalunnja) huwa l-att materjali tar-rapport lill-awtoritajiet kompetenti, u l-element formali fis-sens li min ghamel dak ir-rapport kontra persuna fejn akkuzata b'reat, kien jaf li dik il-persuna fil-fatt ma kenitx ghamlet dak ir-reat, bil-konsegwenza naturali li tali agir effettivament iwassal sabiex tigi kagjonata hsara lill-persuna rapportata. Kif dejjem gie ritenut wiehed huwa tenut dejjem responsabbli ghal konsegwenzi naturali ta' dak li intenzjonalment u volontarjament jaghmel." (Il-Pulizija vs Doreen Zammit – 15/06/2001).***

Illi huwa minnu f'dana l-kaz illi l-imputat ghamel rapport lill-pulizija dwar dak li allegatament kien sehh lilu u ghalhekk hemm l-element materjali ta' dana r-reat. L-istess madanakollu ma jistax jinghad dwar l-element formali. Dana bl-ebda mod ma jirrizulta ppruvat. Qabel xejn l-imputat la jixhed f'dawn il-proceduri u lanqas ittihdietlu stqarrija. Ghaldaqstant il-Qorti tista' tistrieh biss fuq ir-rapport maghmul lis-surgent Schembri u dak illi l-imputat qallu *a tempo vergine*. Minn imkien mill-provi ma jirrizulta illi fil-mument illi l-imputat ghamel ir-rapport tieghu huwa kellu xi intenzjoni li jaghmel hsara lil Loreto Buttigieg jew liz-zewg persuni l-ohra indikati minnu. Minn imkien fil-fatt ma jirrizulta illi l-uniku skop tal-imputat illi jaghmel dana r-rapport kien sabiex jirreka xi hsara lil dawn in-nies. Ma hemm xejn mill-provi li jindika illi l-imputat volontarjament ivvinta dana r-rapport fil-konfront ta' dawn it-tlieta min-nies. Ghaldaqstant fid-dawl tal-fatt illi l-element intenzjonali ghall-kummissjoni ta' dana r-reat ma giex ippruvat il-Qorti ser tillibera lill-imputat minn dina l-akkuza.

<u>L-artikolu 110(1) tal-Kapitolu 9</u>:

Ir-reat ikkontemplat f'dan l-artikolu tal-ligi huwa meqjus fil-gurisprudenza kontinentali bhala forma ohra ta' kalunja. Dana peress illi kif inghad iktar 'il fuq filwaqt illi ir-reat taht l-artikolu 101 huwa meqjus bhala verbali u dirett, il-kalunja taht dina d-disposizzjoni tal-ligi hija imsejha rejali u indiretta. Il-Professur Mamo ighid hekk fin-noti tieghu:

"The constituent elements of this crime emerge clear from its definition. The material element consists in fabricating that is, as the law says, falsely causing any fact to exist or appear to exist which may be used as evidence of a criminal offence against an innocent person. The intentional element consists in the intent on the part of the agent to procure that the person be unjustly convicted of or charged with the offence. On the other hand, the crime under Section 101 of calumnious accusation known as verbal or direct "such crime is completed by the mere presentation of the information, report or complaint to the competent authority, in the case of this indirect form of calumnous accusation the crime cannot be said to be completed until the fact or circumstance of fact falsely caused to exist or to appear to exist as aforesaid, becomes known to the competent authority."

Fl-ahharnett mid-dicitura tal-ligi jidher illi dina l-forma ta' kalunja trid twassal ghal kundanna tal-persuna li hija akkuzata ingustament b'reat abbazi ta' dawn il-provi foloz li jkunu gew fabbrikati.

Illi mill-fattispecje ta' dina l-kawza ma jidhirx illi dana huwa kaz ta' xi fabrikazzjoni ta' xi provi jew ta' xi fatti li jintuza bhala evidenza f'xi kawza kriminali kontra persuna partikolari. Dana huwa kaz ta' rapport maghmul lill-pulizija u mhux ta' fabrikazzjoni ta' xi evidenza. Hawnhekk lanqas l-element materjali ma jirrizulta u allura wisq anqas jista' jirrizulta l-element formali ta' dana r-reat. Illi fi kwalunkwe kaz, kif diga gie isottolinjat iktar 'il fuq ma hemm l-ebda prova li tindika illi l-imputat ried jikkaguna xi hsara lit-tlett persuni li jindika lill-pulizija. Kwindi lanqas dina l-akkuza ma tirrizulta ippruvata.

<u>L-artikolu 110(2) – Is-simulazzjoni tar-reat</u>

Dina d-disposizzjoni tal-ligi giet mizjuda fil-kodici taghna permezz tal-Ordinanza IX tal-1911 u giet imfassla fil-maggior parti taghha fuq l-artikolu 211 tal-Kodici Taljan

tal-1889. Il-Professur Mamo fin-noti tieghu ghandu dana xi jghid dwar dina d-disposizzjoni tal-ligi:

"The simulation of an offence is considered as a crime for the injury which it does to the administration of justice by misleading it; for the alarm which the news of an offence causes in the public; for the inconvenience and expense to which the officers of justice may be put; for the danger of suspicions and molestations to which law-abiding citizens may be exposed in the attempt to ascertainan imaginary fact. … This crime differs from that of calumnious accusation in as much as in the simulation of offence <u>there is no specific accusation against any determinate person</u> and <u>there is not, therefore, the intent to cause an innocent person to be unjustly convicted or charged</u> … (sottolinjar tal-Qorti). The simulation may be either verbal or direct or real or indirect. The former must consist in a denunciation, that is in an information or report or complaint to the Executive Police: and the crime is completed by the presentation of such information report or complaint, so that the subsequent confession of the untruth would not avail to exclude it. … Finally <u>the denunciation must be made without specifying the supposed offender; otherwise this crime degenerates into that of calumnous accusation</u>.(sottolinjar tal-Qorti)"

F'sentenza moghtija mil-Qorti tal-Appell Kriminali (Inferjuri) fl-ismijiet Il-Pulizija vs David Mizzi (16/02/1998) gie deciz:

" Kwantu ghar-reat ikkontemplat fl-artikolu 110(2) – is-simulazzjoni ta' reat – dan, bhal tal-kalunja, jinqasam f'simulazzjoni reali jew indiretta u f'simulazzjoni verbali u diretta. Is-simulazzjoni reali jew indirecta tavvera ruhha meta wiehed bil-qerq johloq tracci ta'reat b'mod li jistghu jinbdew proceduri kirminali sabiex jizguraw li dak ir-reat kien sar. Is-simulazzjoni verbali jew diretta tirrikjedi semplicement li l-agent jiddenunjza lill-Pulizija Ezekuttiva reat li hu jkun jaf li

ma sarx. Ghalhekk element kostituttiv ta' dan ir-reat hu l-konsapevolezza ta'l-agent li r-reat li hu qed jiddenunzja fil-fatt ma sehhx."

Illi maghmula dina l-esposizzjoni legali ta' dan ir-reat ma hemmx dubbju illi dana ma huwiex il-kaz ta' simulazjoni reali jew indiretta peress illi minn imkien ma irrizulta illi l-imputat kien qed jipprova johloq xi tracci ta' reat jew inkella illi kien qed jipprova johloq b'mod qarrieqi xi provi foloz. Mhux biss hekk izda l-imputat jindika l-persuni supettati u ghalhekk certament l-akkuza ma hijiex legalmente sostenibbli fid-dawl tal-fatti kif sehhew.

Finalment l-imputat huwa akkuzat bir-reat tal-ingurja ai termini tal-artikolu 252 tal-Kapitolu 9 u dana fil-konfront ta' Loreto Buttigieg. Il-parti leza tikkontendi illi hija giet ingurjata mill-imputat meta huwa ghamel rapport illi Buttigieg kien tefaghlu xi spray f'ghajnejh u serqu.

Illi f'sentenza moghtija mill-Qorti tal-Appell Kriminali **Il-Pulizija vs Joseph Vella** deciza fit-30 ta'April 2001 jinghad:

"Biex ikun hemm ir-reat ta' ingurja skond l-Artikolu 252, il-kliem (jew gesti, kitba, ecc., skond il-kaz) ingurjuzi jridu jkunu gew komunikati, direttament jew indirettament lil terza persuna – imqar terza persuna wahda – ghax b'hekk biss jista' jitwettaq il-hsieb li jkollu l-agent li jtellef jew inaqqas il-gieh tal-persuna ingurjata (*'with the object of destroying or damaging the reputation of any person'*, fit-test Ingliz). .."

Illi lanqas dina l-akkuza ma tista' tirrizulta. L-imputat kien qieghed jaghmel rapport lill-pulizija dwar fatti li ghalih sehhew realment. Bl-ebda mod ma jista jinghad illi permezz ta' tali rapport l-imputat kien qieghed ighid xi kliem ingurjuz jew dispreggjativ fil-konfront tal-imputat u ghalhekk dina l-akkuza hija ghal kollox legalment infondata.

Illi ma hemmx dubbju illi l-imputat huwa ragel li ghandu bzonn kemm kura medika kif ukoll psikjatrika u kien minhabba fil-kundizzjoni ta’ sahha tieghu illi sehhew il-fatti li sawwru dana l-kaz. Kien ghalhekk illi f’din is-sentenza, l-Qorti telqghet mil-premessa illi l-fattispecje ta’ dana l-kaz iridu jigu analizzati fl-isfond ta’ dana l-istat ta’ sahha tal-imputat. Sfortunatament il-Qorti minhabba li ma tistax issib xi htija fil-konfront tal-imputat ghall-akkuzi migjuba fil-konfront tieghu ma tista’ tiehu l-ebda passi sabiex tara illi l-imputat jigi imhares milli jirrepeti l-azzjonijiet li sawru dana l-kaz.

Ghaldaqstant fid-dawl ta’ dawn ir-rizultanzi processwali l-Qorti qed tillibera lill-imputat mill-akkuzi kollha migjuba fil-konfront tieghu.

< Sentenza Finali >

--------------------------------TMIEM--------------------------------